

DODATAK

Izjava Zdenke Vernić, nastavnice filozofije i razrednice VIIIa razreda o učenicima Eugeniji Petrikov, Eduardu Pivčević i Volgi Treursić.

„Kad mi je drug direktor u početku školske godine dao razredništvo u ovom razredu, upozorio me na loše vladanje učenika tog razreda. Na moje pitanje o političkom sustavu razreda drug direktor je rekao „U tom i jest ključ svega, što su oni politički loši“.

Tačno je da je razred opterećen negativnim shvaćanjima još iz vremena kad su sačinjavali Va, o kome je pisala i centralna štampa kao o problemu. Iz tog su razreda pojedinci bili isključivani, upućivani u zatvor i na prisilni rad radi povezanosti s nekim protunarodnim akcijama. Aktivisti Nar(odne) Omladine izjavljivali su da je sa cijelom školom lakše nešto postići nego s ovim razredom. Ja sam to isto osjetila prilikom svake akcije, kao što je priredba maturalne zabave, postavljanje parola, te nastojanja da se posjeti tvornica „Jugovinil“ itd. U dogovoru s drugom direktorom nastojala sam da privučem učenike što ozbiljnijem i intenzivnijem radu i školskim omladinskim akcijama, što će ih disciplinirati i dizati im svijest. Isprva je to uspjelo, pa su se znatno popravili u učenju i vladanju, te su iza 1. klasifikacijske sjednice bili pohvaljeni. No izgleda da je baš to izazvalo bijes i pojačani rad neprijatelja, jer je naglo

iza toga nastala promjena u razredu: učenici su iznenada mnogo slabije radili, ocjene su se pogoršale, iako se približavalo polugodište, kad se u cijeloj školi uspjeh dizao. U vladanju javljali su se razni ispadi, kao i ranije, pokušaji nereda i buke, javljao se sve jači otpor protiv direktora škole i protiv naučnog predavanja građe, osobito kod primjera iz naše izgradnje socijalizma ili ukazivanja na svijetle perspektive narodne budućnosti. Učenici su iznosili razne reakcionarne izmišljotine o našoj oskudici i gladi, dok se u isto vrijeme morala povesti borba protiv nabacivanja kruhom, onda još pšenicom, za vrijeme odmora. Tada se javio i pokušaj da se koči tempo nastave filozofije pitanjima iz filozofske građe, koja nije predviđena u programu. Učenicima sam obećala da ću o svemu što žele raspravljati na filozofskoj grupi ili nevezano, u svako doba kad su slobodni, ali oni su tvrdili da imaju pravo da sve doznaju i bili uporni toliko, usprkos svim objašnjavanjima i uvjeravanjima izjavili, da će bojkotovati nastavu filozofije time što neće na satu postavljati pitanja niti sudjelovati u diskusiji. Taj bojkot nisu ostvarili niti u toku istog sata. Nastavili su s pitanjima iz vanškolske građe, kod čega sam i ja zapazila pogledavanje s Pivčevićem i onima što su sjedili oko njega, te zaključila da je to organizirana akcija. Rekla sam im: „Nemojte misliti da će školske satove voditi Pivčević ili onaj tko Pivčevića gura. Školski će rad ići svojim tokom predviđenim u planu, s vama ili bez vas.“ Pivčević je skočio i protestovao da njega nitko ne gura, ali je iza toga prešao s pitanjima iz vanškolske građe, kao i Makjanić, s čijim sam ocem o tom govorila. Petrikov je isto tako uporno postavljala pitanja, ali većinom tako nepovezana s predmetom, da nije trebalo drugo nego narediti joj da ne smeta. Na razr(ednom) vijeću iznijela sam slučaj i zaključili smo da ćemo osobitu pažnju posvetiti idejnom momentu i što češće se dogovarati. Pozvala sam roditelje na sastanak, ali je došlo svega troje. Govorila sam inače lično s roditeljima svakog učenika, kod kojeg su se javili problemi, osim kod Pivčevića, čiji je otac ubijen, navodno od partizana, a majka bila u to vrijeme na prisilnom radu. Učenike,

koji su pravili neredne i ispade ili neopravdano izostajali, strogo smo kažnjavali, uz neprekidno živo nastojanje da se učenici razumski i čuvstveno približe današnjici. Sve je to omogućilo nesmetan školski rad, ali se više nije postigla sasvim zdrava radna atmosfera; osjećalo se podmuklo rovarenje, osobito prilikom maturantske priredbe, iako sam održavala mnogo dogovora s razrednim aktivom i sastanaka s cijelim razredom. Vidjelo se nastojanje nekih učenika da program priredbe bude što bleđi i bezidejniji, pod izgovorom da će se publika dosađivati ako budu izvedeni partizanski komadi ili recitacije, te je trebalo mnogo napora da je razred izveo program, koji je zadovoljavao idejno i izvedbom.

Svi pokušaji otpora i kvarenja rada bili su izvedeni oprezno i prikriveno, pa nije bilo očitog razloga da se primjenjuju disciplinske mjere, za koje sada daje podlogu podnesak N(arodne) Omladine i izjave ispitanih učenika. Osim toga, mi nastavnici zauzeti obrađivanjem građe nismo niti mogli zapaziti sve ono, što je vidio razred u svojoj sredini. Savjestan rad i nastojanje nastavnika držali su razred u granicama. Kao nastavnik i kao razrednik pokušavala sam primjenjivati vrlo raznoliku taktiku, ali eto, nije postignut pravi uspjeh.

O pojedinim od ovih učenika mogu izjaviti slijedeće. Treursić Volga nije se isticala znanjem niti aktivnošću. U školi nije davala nikakvih izjava o sporu s Kominformbiroom. O izjavama koje je dala na Grad(skome) komitetu N(arodne) O(mladine) H(rvatske) doznala sam od nje same. Odmah idućeg dana iznijela mi je slučaj jednako kao što to iznosi na ispitivanju. Tražila je od mene upute, kako da se vlada prema učenicima, s kojima se prije prisno družila, a rekla je da mi želi samo kazati, prije nego što saznam od drugih, te da nije mislila onako kako to izgleda, nego da nije shvaćala u čemu je stvar.

Pivčević Eduard uistinu je zastupao uvijek idealistička shvaćanja, ali ja sam to u razredu iskoristila da još življe i potpunije prikazujem materijalizam. Samo u slučaju najavljenog „bojkota“ bio je njegov postupak takav, da mu se moglo prigovoriti s

disciplinske strane. Tačno je da je poslije odgovaranja u razredu rekao: „Ovo je samo formalnost, jer ja već imam formirano svoje mišljenje“, jer se sjećam da sam mu odgovorila „Lako za to, ti ćeš se već izluštiti iz toga kad jedamput uđeš u stvarni život.“ Kad je zadnji put odgovarao i morao Kantovu filozofiju označiti kao klasnu, silno se naljutio i predbacio mi: „Vi mene uvijek navučete da ja tako odgovaram“. Kod objašnjenja percepcije prostora bio je dobacio: „Nećete valjda reći da i vrijeme nije apriorno.“ Molio me da mu zasebno objašnjavam filozofske probleme, njemu samome. Njegova majka, koja se vratila s prisilnog rada, molila me neka se što više bavim s njim, jer da mogu na njega djelovati. No to ja nisam mogla izvršiti, niti kad bih vjerovala u iskrenost ovih riječi, radi svog rada na dvije škole, prenapornog za moje slabo zdravlje.

Petrikov Eugeniya se nametljivo vladala prema svim muškarcima, pa sam je morala za to opominjati, ali nije dala povoda za kažnjavanje. U razredu je uvijek podstrekaivala one koji bi govorili ili dobacivali sumnje ili prigovore nastavi, izražavajući im svoje simpatije ili odobravanje, na pr. „Sila je Čarli“ i slično. Hvalila nered i luksus u Americi i uopće. Učenika Nožicu zvala je k sebi kući i navodila ga da joj po cijele sate svira šlagere (to je sama meni rekla u razredu) pa je on popustio u učenu. Kad sam to iznijela njegovim roditeljima, oni su rekli da sad razumiju zašto je on zanemario i klasičnu muziku, koju je prije savjesno izučavao. Učenik umjetnički svira i nastupa na koncertima. Za naturalnu priredbu tražila sam od nje da napiše sastavak koji će pročitati, jer ima književnog dara i piše lako. Poslije mnogo nagovaranja napisala je lirski sastavak o Jadranskoj obali, u kojem estetizira o moru, a završava sjećanjima na rimske imperatore i hrvatske knezove. Ja sam tražila da doda još o narodu, ranije i sada; onda je to samnom sastavila, ali na probi pročitala tako da je drug iz Grad(skog) komiteta spomenuo da ona ovo na koncu ismijava.

Upozorena od mene neka to čita tako da nebi tko shvatio kao da se ona tome podsmijava, pročitala je na priredbi

pravilno. Smatrala se stranom državljanom. Pod satovima se češće krstila prikriveno. Inače bila je uljudna, pokušavala se i ulagivati.

U svemu smatram da je omladina tačno zapazila i prosudila vladanje ovih učenika.“

Potpis: Zdenka Vernić, profesor

Izjava Mare Cotić, nastavnice povijesti i zemljopisa o učenicima VIIIa razreda Eugeniji Petrikov i Eduardu Pivčević

„Petrikov Eugeniju poznajem od novembra 1948 g. Na satu na kome smo obrađivali razvoj KPJ (Komunističke partije Jugoslavije) bila je nepažljiva, igrala se grančicom i svojim držanjem pokazala da je ne zanima. Opomenuta da bude pažljiva nije popravila svoje držanje. To se isto ponovilo kroz nekoliko slijedećih satova.

Pivčević Eduard se češće cinično podsmjehivao. Mislim da to nije ostalo nezapaženo, jer sam ga i opominjala za to. Svojim držanjem je pokazivao da nerado sluša o našoj herojskoj borbi. Bio je vrlo oprezan kod odgovaranja. Odgovarao je nervozno. Ne sjećam se da mi je na satu povijesti ikada što pitao niti tražio objašnjenja. Na satovima zemljopisa se znao okretati i nešto dobacivati svojoj okolini. Upitan odgovarao je da je pitao u vezi s predmetom. Točno se sjećam kad je bila riječ o bakru da je rekao da je vrlo iscrpljen. Kad se govorilo o uspjesima izgradnje socijalističke privrede kod nas nervozan je bio. Napisao je referat o seljačkim radnim zadrugama u kojem je pisao o zadržanom pokretu u doba kapitalizma. O našim radnim zadrugama je napisao samo 2-3 rečenice. Referat sam mu vratila i preporučila literaturu i rekla da se ne može čitati u razredu dok ga ne završi. Nije ga završio nikako. Vladao se na satovima pristojno.“

Potpis: Mara Cotić

Izjava profesora Ivana Krešića, nastavnika hrvatskog jezika o učeniku Eduardu Pivčeviću i učenici istog razreda Eugeniji Petrikov.

„Pivčević Eduard je moj učenik već tri godine. Vrlo je marljiv u učenju i dobro shvaća i savlađuje gradivo. Jako je ambiciozan. Vlada se formalno pristojno. Ali je pun sebe. Njegov odnos prema svemu što je socijalno, negativan je. No vrlo se oprezno izjašnjava o tome. Čak i tvrdnja o uspjehu socijalizma uzbuđuje ga. On iskoristi svaku priliku da se oprezno, ironičnim smješkom ili zajedljivom upadicom, naruga svemu što znači progres. U svojim referatima iz područja historije književnosti nastoji proturati idealističko shvatanje. Tako u referatu o Krležinoj drami „Gospoda Glembajevi“ osvrnuo se uglavnom na Krležin sukob sa Pricom i nastoji istaknuti najnegativnije što je tada Krleža rekao. Prilikom moje tvrdnje da se može nešto pouzdano objasniti i ustanoviti samo ako polazimo od postavke da materija postoji, da je objektivna, nije mogao a da ne dobaci: Pitanje je, postoji li.

Učenica Petrikov Eugenija nije bila u stanju a da u raznim zgodama ne ispolji svoj negativan stav prema svemu naprednom. Kad smo čitali o tome kakva je bila ranija Rusija (u djelima Radišćeva, Gogolja i drugih): da su plemići prisiljavali kmetice da im svojim grudima doje štenad, ona se snbivala i krstila, da, po mom mišljenju, skrene pažnju sa dojma koji se dobije kod takvog čitanja. To je isto činila i kod čitanja Goranove poeme „Jama“ i raznim drugim zgodama. Dobro glumi i vrlo je spretna, ali joj mržnja na progres ne dopušta da se dokraja prikrije.“

Potpis: Krešić Ivan

Z a p i s n i k

sjednice Nastavničkog zbora, održane 6. maja 1949. g.
u 4 h poslije podne

Predsjeda direktor: Rumora Ante. Prisutni su svi nastavnici osim: Kurir Petra, Rapanić Jerka, Polić Božene, Bronić Slavka, Despot Ilije, Mijić Slavka.

Dnevni red:

- a) Prestup učenika VIIIA razreda: Treursić Volge, Petrikov Eugenije i Pivčević Eduarda
- b) Čitanje stiglih spisa
- c) Razno

Ad a) Direktor izvještava da je Sekretarijat N(arodne) Omladine na ovoj školi podnio upravi škole podnesak na temelju kojeg se traži da se isključe iz škole ovi učenici: Treursić Volga zbog toga što je sa nekoliko svojih izjava pokazala da je na (sic) Informbiro; Petrikov Eugenija da je bez dozvole otišla sa sata predvojničke obuke i organizirala odlazak drugarica iz njenog razreda; da je širila religioznu propagandu u razredu, i raznim upadicama, namigivanjima i besmislenim diskusijama redovno ometala obuku; Pivčević Eduard koji se još za boravka u Omišu pasivno držao prema radu, bio prijatelj ustaškog ratnog dopisnika Katušića. U razredu je omalovažavao profesore hrv(atskog) ili srp(skog) jezika i filozofije, cinički se podsmijavao u proučavanju istorije, naročito N.O.B-e (Narodno-oslobodilačke borbe), (unašao) i da je imao formalno mišljenje za idealističku filozofiju. – Čitav aktiv Narodne Omladine prihvatio je prijedlog Sekretarijata da se Treursić Volga i Pivčević Eduard isključe iz članstva Nar(odne) Omladine, a da se Upravi škole pošalje prijedlog za isključenje sve trojice.

Direktor je formirao komisiju, koja je imala ispitati čitav slučaj i podnijeti o tome izvještaj razrednom vijeću.

Zatim se čitaju zapisnici o saslušavanju okrivljenih učenika i svjedoka, a poslije toga drug direktor čita originalni dopis sekretarijata N(arodne) O(mladine) H(rvatske) u kazalištu iz god. 1946. kako i zašto je učenica Petrikov isključena iz kazališne omladinske organizacije. Na to je pročitana i izjava druga Jerkovića, nastavnika predvojničke obuke.

Drug direktor se obraća Nast(avničkom) zboru i kaže da je na temelju svega što je pročitano Nast(avnički) zbor mogao dobiti sliku o odnosu ove trojice prema školi i nastavnicima i našoj današnjoj stvarnosti, ali ipak smatra potrebnim da Nast(avnički) zbor čuje mišljenje nastavnika predavača hrv(at-skog) jez(ika), filozofije i povijesti na čijim je satovima najviše izbijala njihova negativnost.

Prvi se izjasnio drug Krešić, koji navodi za učenicu Petrikov slijedeće: već 3 god. sam nastavnik u tom razredu i ima mnogo materijala, kojim bi mogao pokazati da je stav omladinske organ(izacije) prema učenici pravilan. Njen odnos prema našoj stvarnosti je negativan, neprijateljski. Svakom zgodom kad se radi da jedna činjenica dokaže ispravnost našeg stava, ona nađe izliku da se smijulji, da bi odvrtila pažnju sudrugova, ono kako bi se reklo: iz nje proviruje, ne da joj da miruje. Tako konkretno kad se čitala Goranova poema „Jama“, izjavila je da je nema smisla čitati, jer da je to strašno, a kad se ipak čitala, pravila je komedije da sve to izvrgne ruglu. Dobro glumi i vrlo je spretna. – Što se tiče Pivčevića on je po karakteru drukčiji, ali je po stavu isti kao i Petrikov. On nikad nije mogao da srcu odoli. Ako se radi o činjenici koja potvrđuje naš ispravan stav, on bi se barem promeškoltio na sjedalici, ili bi mučke što dobacio okolicu. Konkretno: kad smo ponavljali „Modernu“, ja pitam, kad već govorimo o materijalističkom shvaćanju, što to znači; razred šuti, ali ne zato što ne bi znali, jer se mnogo o tome govorilo. Ako ja ponovim pitanje, Pivčević dobaci da nije primarno, ali kod ispitivanja njega, to poriče. Ja sam na to gledao tako da učenik može da pita, ali kad se iznesu argumenti, on više ne smije da pita. Ja sam njegov stav na sjednicama raz(rednog)

vijeća i ranije iznosio. Pivčević je ove godine naročito upozoren da se sa idealističkom propagandom prestane, da njoj nema mjesta u školi i da se to ne će trpjeti.

Drugarica Cotić izjavljuje da učenicu Petrikov poznaje od novembra 1948 g. Tokom šk(olske) g(odine) pokazivala je interes za njen predmet i bilježila njena predavanja, tako da je jednom zgodom izjavila da će ih druge godine dobro prodati. Ali u posljednje vrijeme, kad smo obrađivali razvoj K(omunističke) P(artije) J(ugoslavije), bila je nepažljiva i igrala se grančicom, te je time pokazala da je to ne zanima. Opomenuta da bude pažljiva, nije promijenila svoje držanje. – Pivčević Eduard se češće ironično podsmjehivao. Mislim da to nije ostalo nezapaženo, jer sam ga i opominjala za to. Svojim držanjem je pokazivao da nerado sluša o našoj herojskoj borbi. Bio je vrlo oprezan kod odgovaranja. Odgovarao je nervozno. Ne sjećam se da me na satu povijesti ikada što pitao ili tražio objašnjenja. Na satovima zemljopisa znao se okretati i nešto dobacivati svojoj okolini. Upitan odgovarao je da je pitao u vezi sa predmetom. Točno se sjećam, kad je bila riječ o bakru, da je rekao da je vrlo iscrpljen. Kad se govorilo o uspjesima izgradnje socijalističke privrede kod nas, bio je nervozan.

Drugarica Vernić izjavljuje: „Kad mi je drug direktor u poč(etku) šk(olske) god(ine) davao razredništvo u ovom razredu, upozorio me na loše vladanje učenika toga razreda. Na moje pitanje o polit(ičkom) sastavu razreda, drug direktor je rekao: „U tome i jest ključ svega, što su oni politički loši.“

Tačno je da je razred opterećen negativnim shvaćanjima još od vremena kad su sačinjavali Va, o kome je pisala i centralna štampa kao o problemu. Iz toga su razreda pojedinci bili isključivani, upućivani u zatvor i na prisilni rad radi povezanosti s nekim protunarodnim akcijama. Aktivisti Narodne oml(a-dine) izjavljivali su da je sa cijelom školom lakše nešto postići nego s ovim razredom. Ja sam to isto osjetila prilikom svake akcije kao što je priredba maturlne zabave, postavljanje parola, te nastojanja da se posjeti tvornica „Jugovinil“. U dogovoru

s drugom direktorom nastojala sam da privučem učenike što ozbiljnijem, intenzivnijem radu i šk(olskim) omlad(inskim) akcijama što će ih disciplinirati i dizati im svijest. Isprva je to uspijevalo, pa su se znatno popravili u učenju i vladanju te su iza I. Klasifikacijske sjednice bili pohvaljeni. No izgleda da je baš to izazvalo bijes i pojačan rad neprijatelja, jer je naglo iza toga nastala promjena u razredu: učenici su iznenada mnogo slabije radili, ocjene su se pogoršale, iako se približavalo polugodište, kad se u cijeloj školi uspjeh dizao. U vladanju javljali su se razni ispadi kao i ranije, pokušaj da se koči tempo nastave filozofije pitanjima iz filozof(ske) građe, koja nije predviđena programom. Učenicima sam obećala da ću o svemu što žele raspraviti na filozof(skoj) grupi, ili nevezano, u svako doba kad su slobodni, ali oni su tvrdili da imaju pravo da u školi sve doznaju i bili uporni toliko, usprkos svim mojim objašnjenjima i uvjerenjima izjavili su da će bojkotovati nastavu filozof(ije) time što ne će na satu postavljati pitanja, niti sudjelovati u diskusiji. Taj bojkot nisu ostvarili niti u toku istog sata. Nastavili su s pitanjima iz vanškolske građe, kod čega sam i ja zapazila pogledavanje s Pivčevićem i onima što su sjedili oko njega, te zaključila da je to organizirana akcija. Rekla sam im: „Nemojte misliti da će školske satove voditi Pivčević ili onaj tko Pivčevića gura. Školski će rad ići svojim tokom predviđenim u planu, s vama ili bez vas.“ Pivčević je skočio i protestovao da njega nitko ne gura, ali je iza toga prestao s pitanjima iz vanškolske građe, kao i Makjanić s čijim sam ocem o tome govorila. Na raz(rednom) vijeću iznijela sam slučaj i zaključili smo da ćemo osobito pažnju posvetiti idejnom momentu i sto češće se dogovarati. Pozvala sam roditelje na sastanak, ali je došlo svega troje, ali sam govorila inače s roditeljima svakog učenika. Živo se nastojalo da se učenici razumno i čuvstveno približe današnjici. Sve je to omogućilo nesmetan školski rad, ali se nije postigla sasvim zdrava radna atmosfera, osjećalo se neko podmuklo rovanjenje, osobito prilikom maturantske priredbe. Petrikov je željela da zabava bude nešto „frajerski“, jer da će se publika

inače dosađivati. – O pojedinim od ovih učenika mogu izjaviti slijedeće: Treursić Volga nije se isticala znanjem. U školi nije davala nikakvih izjava o sporu s Kominformbiroom. O izjavama koje je dala na Grad(skom) komitetu N(arodne) O(mladine) H(rvatske) saznala sam od nje same, jer mi je rekla da mi želi kazati sama prije nego što saznam od drugih, te da nije mislila onako kako to izgleda, nego da nije shvaćala u čemu je stvar. – Pivčević Eduard uistinu je zastupao uvijek idealističko shvaćanje. To sam ja u razredu iskoristila da još življe i potpunije prikazujem materijalizam. Samo u slučaju najavljenog bojkota njegovo držanje bilo je takvo da mu se moglo prigovoriti s disciplinske strane. Tačno je da je poslije odgovaranja u razredu rekao: „Ovo je samo formalnost, jer ja već imam formirano svoje mišljenje.“ Ne sjećam se da je rekao „idealističko“. Ja sam mu odgovorila: „Lako za to ti ćeš se već izljuštiti iz toga, kad jedanput uđeš u stvarni život.“ Kad je zadnji put odgovarao i morao Kantovu filozof(iju) označiti kao klasnu, silno se naljutio i rekao: „Vi me uvijek naučete da ja tako odgovaram.“ Kod objašnjavanja percepcije prostora bio je dobacio: „Ne ćete valjda reći da i vrijeme nije apriorno.“ Molio me da mu osobno objašnjavam filozof(ske) probleme, njemu samome. Njegova majka, koja se vratila s prisilnog rada, molila me, neka se što više bavim s njim, jer da mogu na njega djelovati. No ja to nisam mogla izvršiti, niti kad bih vjerovala u iskrenost ovih riječi, radi (moga preopterećenja poslom) velike zaposlenosti i slabog zdravlja.

Petrikov Eugenija je nametljiva prema muškarcima, pa sam je morala za to opominjati, ali nije davala povoda za kažnjavanje. U razredu je uvijek podstrekavala one koji bi dobacivali kakve prigovore nastavi izražavajući im svoje simpatije ili odobravanje, na pr.: „Silan je Čarli“ i sl., hvalila je nerad u drugim zemljama i luksus u Americi. Učenika Nožicu zvala je k sebi u kuću i navodila ga da joj po cijele sate svira, pa je on popustio u učenju. Kad sam to iznijela njegovim roditeljima, oni su rekli da sad razumiju zašto je zanemario klasičnu muziku. Za matralnu zabavu tražila sam od nje da napiše sastavak koji će

pročitati. Poslije mnogo nagovaranja, napisala je lirski sastavak o Jadranskoj obali u kojem estetizira o moru, a završava sjećanjima na rimske imperatore i hrvatske knezove. Tražila sam da doda još o narodu; onda je to sa mnom sastavila, ali je na probi pročitala tako da je drug iz Grads(kog) komiteta primijetio da se ona ismijava kad to čita. Upozorena od mene neka čita tako da ne bi tko shvatio kao da se ona tome podsmijava, pročitala je na priredbi pravilno. Pod satovima se ponekad krstila prikriveno.

Poslije navedenih izjava direktor se obratio drugarici Vernić da izvijesti Nastavnički zbor o toku sjednice Raz(rednog) vijeća. Ona izvješćuje da je Raz(redno) vijeće nakon proučenog materijala zaključilo da se Nast(avničkom) zboru uputi prijedlog da se po čl. 40, točka 10 sve troje kazni isključenjem na dvije godine iz svih škola N(arodne) R(epublike) H(rvatske) bez prava na polaganje ispita.

Na to drug direktor kaže da je pročitao sav materijal, da su se čule izjave u vezi toga i da je prijedlog Raz(rednog) vijeća jednoglasan. No prije glasanja po tom prijedlogu obraća se nastavnicima da svaki pojedinačno dade svoju izjavu.

Rušević – „Smatram da je prestup velik, slažem se s prijedlogom Raz(rednog) vijeća.“

Maroević – „Ne poznam učenike, pa bih htio nešto još znati o njima, na pr. kako su učili.“

Vernić – „Treursić se nije u učenju isticala, slaba je učenica. Vrlo pristojna. Ne proizlazi iz istrage da je svoje mišljenje kome nametala. – Pivčević je vrlo sposoban, nastupao je ironički-uljudno. Nije bilo razloga da se kori. – Petrikov je sposobna, bila je osrednja učenica. Nije željela da je razred smatra štreberom.“

Kljenak dodaje prof. Maroeviću da je drugarica Vernić rekla da je Pivčević bio pozitivan, jer je izazivao živahne diskusije na satovima filozofije, ali je pokazivao idealističko shvatanje.

Vernić odgovara da nije rekla da je bio pozitivan nego njoj koristan, jer ga je ona pozitivno iskorištavala.

Maroević kaže da se slaže s prijedlogom Raz(rednog) vijeća.

Bakotić – „Ne poznajem učenike. Slažem se s prijedlogom Raz(rednog) vijeća.“

Direktor kaže da nije dovoljno da nastavnik izjavi samo „Slažem se“, treba da svaki iznese svoje mišljenje o tome. Može netko donijeti stroži ili blaži prijedlog. Ovo nije definitivno rješenje.

Andrić – „Slažem se s prijedlogom, ali mislim da se mnogo moglo učiniti tokom godine. Trebalo je odmah suzbiti to negativno kod njih. Ko zna da nema to korjena i ko garantira da oni ne će i dalje štetno djelovati. Razrednica je trebala već ranije upoznati zbor s time, pa bi i on mogao na njih da djeluje. – Ja sam na pr. čuo kad je Jerković rekao, kad su učenice otišle s predvojničke obuke, da ih treba kazniti, a Vernić mu je odgovorila da to nije ništa ozbiljno. Ja mislim da je na pr. učenica Petrikov do sada samo jedanput kažnjavana i to za bježanje s predvojničke obuke, a gdje su kazne za njen negativni stav i ponašanje do sada. Mislim da je bila potrebna gradacija kazni, a ne ovaj veliki skok. Ja ne bih bio propuštao sve to nekažnjeno.“

Vernić ponavlja da je bilo raspravljanja na Raz(rednom) vijeću, ali je ona mislila da nije kažnjivo. Ali iz podneska Omladine i iskaza svjedoka dobiva se drugo svjetlo. Omladina mnogo više zapaža, nego nastavnici s katedre. Nastojala je da ih privuče k svakoj akciji. Ne zna zašto Omladina nije ranije to iznosila.

Krešić govori da se nije moglo odmah kažnjavati, jer izgradnja čovjeka nije revolucionarna nego evolucionarna. Kršćanstvo je trebalo 300 g(odina) da dođe do priznanja. Čovjek se ne može izgraditi preko noći. Njima treba upornom borbom dokazivati svoj stav. On je već u VI raz(redu) vidio kakav je to razred, ali je znao da treba oprezno postupati. Drug Đilas veli, dalje navodi Krešić, da je u našem radu danas glavno da mi nauči pristupamo marksistički, a Lenjin je rekao da je dug i težak posao izgraditi čovjeka. I zato nastavnik Krešić ne smatra da je bio propust s naše strane.

Andrić: „Kako može đak koji idealistički postavlja filozofiju, može imati odličan iz tog predmeta?“

Vernić „Školsku građu je svu znao.“

Andrić pita što je razrednica konkretno učinila da spriječi negativno djelovanje tih đaka. – On se slaže s prijedlogom Raz(rednog) vijeća.

Vilović – „Oni su već pretrpjeli veliku kaznu, najveću što se može u socijalističkoj državi. Izbačeni su iz organizacije i Treursić iz Komunističke partije. Slažem se s Omladinom da budu isključeni iz škole, ali mislim da bi ih se moglo kazniti udaljenjem za jednu školsku godinu s pravom polaganja ispita. Ako se isključe na dvije godine, mislim da će biti negativni gde god budu radili, a ako vide da mi blaže postupamo, mislim da će se brže popraviti. Mi se ovim njih ne odričemo. Ako se nisu popravili u 5 godina, tko garantira da će se u 2 godine. Omladina je rekla da se isključe iz škole, a ne iz škola.“

Vernić – „Mislim da se kazne kod nas primjenjuju tako da mogu preodgojiti. Oni će imati prilike da budu u akcijama. Pivčević je zamagljen. Družio se s ustašom, sve mu je krivo prikazano. Petrikov je razmažena. Mislim da će ih kazna osvijestiti. Držim da bi Omladina kaznu od 1 god. s pravom polaganja smatrala komičnom.

Vilović – „Zar moj prijedlog da je komičan? Ta Vi, drugarice Vernić, prelazite preko kazne isključenja iz organizacije kao nečega nevažnog.“

Vernić – „Izbacujem riječ „komičan“, ali mislim da bi đaci pomislili da mogu sve raditi, a da za to ne snose posljedice.“

Ivanišević – Ne poznam uč(enike). Slažem se s prijedlogom Raz(rednog) vijeća, jer vjerujem da je Raz(redno) vijeće ozbiljno promotriло tu stvar.

Gazzari se također slaže.

Direktor želi da svaki nastavnik rekne svoje mišljenje na temelju opširnog materijala. Svaki je mogao dobiti jasnu sliku.

Ivanišević smatra ako se neko slaže s prijedlogom Razred(nog) vijeća da dijeli i njihovo mišljenje.

Makuc se također slaže.

Cuka – Slažem se.

Bonaci „Donekle bi se složila s drugom Vilovićem, ali mi se čini da je njegov prijedlog preblag. Predlažem isključenje na 1 god. bez prava polaganja ispita.“

Matas – „Meni je jasno da su sva trojica u negativnom stavu prema našoj stvarnosti. Slažem se s prijedlogom Raz(rednog) vijeća.“

Polšek „Čini mi se da je razred prepotentan. Slažem se s prijedlogom Raz(rednog) vijeća.“

Baranović „Slažem se s prijedlogom Raz(rednog) vijeća, jer mislim da je ono to najbolje proučilo.“

Direktor: „Svima je poznato da sam ja u više navrata na sjednicama i Raz(rednog) vijeća i Nast(avničkog) zbora, a naročito na zadnjoj poslije povratka iz Zagreba skrenuo pažnju da se budno pazi na sve što se oko nas zbiva, da neprijatelj naše današnjice ne spava. Često puta se iza malih, nedužnih stvari kriju velike. – Moramo svi jednako postupati, jer izgrađujemo socijalističkog čovjeka. Ovaj slučaj je težak, i mi ne možemo ovo gledati mirno, jer kad bismo propustili, mogli bismo doživjeti razočaranja. – U izvjesnim momentima moramo pristupiti kazni da uvide da su skrivili. A nadležne vlasti, kad budu uvjerenе da su se popravili, opet će ih ukopčati. – Ponovno vas pozivljem da sa mnogo više ljubavi i zalaganja pristupimo izgradnji omladine, koja je tokom N(arodno) O(slobodilačke) B(orbe) dala toliko divnih primjera herojstva i požrtvovnosti.

Nakon ovoga pristupa se glasanju po trima prijedlozima. Za prijedlog Raz(rednog) vijeća glasali su: Rušević, Kljenak, Maroević, Namar, Baranović, Vernić, Jerković, Krešić, Andrić, Kalodera, Stalio, Matas, Cotić, Polšek i Bakotić. – Za prijedlog na 1 g(odinu) s pravom polaganja ispita glasuje Vilović, a za prijedlog na 1 g(odinu) bez polaganja ispita glasuje Bonaci.

Prema tome Nast(avnički) zbor donio je zaključak da se:

I. Petrikov Eugeniya po čl. 40 točka 10 disciplinskih pravila isključi iz svih škola Narodne Republike Hrvatske na 2 godine bez prava na polaganje ispita i to zato što je:

1) 8. IV. prouzrokovala odlazak svih učenica sa sata predvojničke obuke, za koji je čin bila kažnjena ukorom direktora, ali su kod ispitivanja poslije podneska Narodne Omladine iskrsli novi momenti, koji i taj njezin čin stavljaju u drugo svjetlo.

2) što je nastojala da ometa rad u školi na satovima hrv. jezika i filozofije ismijavajući nastavu i

3) što je pred svojim drugovima u razredu stalno isticala svoj negativni stav prema našoj današnjici i tim svim poslužila kao prenosilac neprijateljskih utjecaja na razred.

II. Pivčević Eduard isključi iz svih škola Narodne Republike Hrvatske na 2 godine bez prava na polaganje ispita po čl. 40 točka 10 discipl. pravila za to što je:

1) nametao idealističko shvaćanje i nastojao kočiti rad na nastavi filozofije

2) ismijavao i ironizirao nastavu filozofije, hrvatskog jezika i istorije, naročito što je omalovažavao herojsku narodno-oslobodilačku borbu naših naroda i

3) isticao je pred drugovima svoj negativni stav prema našoj današnjoj stvarnosti i svim tim poslužio kao prenosilac neprijateljskih uticaja na razred.

III. Treursić Volga isključi iz svih škola Narodne Republike Hrvatske na 2 godine bez prava na polaganje ispita po čl. 40 točka 10 discipl. pravila za to što je u Gradskom komitetu Narodne Omladine Hrvatske dala izjave iz kojih proizlazi da se saglasila sa rezolucijom Kominformbiroa.

Nastavnički zbor smatra da za vrijeme od 2 godine sva trojica kažnjenih učenika mogu dokazati da se žele pravilno odnositi prema svojem narodu i domovini i socijalistički naprednom pokretu.

Ad b) drug direktor je pročitao okružnicu iz „Prosvjetnog glasnika“ br. 3.

Ad c) nije bilo ništa.

Zapisničar:
Baranović G.

Direktor:
Rumora Ante

Članovi:

Klenak	Mi(...) Andrić
J. Namar	Kalođera
Maroević	Makuc Vlasta
Vilović	[potpis nečitljiv]
Bakotić [?]	Dragica Cuka
I. Krešić	Gazzari Ksenija
Kljenak [?]	Bonaci
Mara Cotić	Zora Karaman
Vernić	Zora Ivanišević
Petar Rušević	Polšek [?]

Napomena

Gornji tekstovi vjerno reproduciraju izvorne rukom pisane dokumente, bez ikakvih jezičnih ispravaka.

Uzged napominjem da je, barem u mom slučaju, Ministarstvo prosvjete u Zagrebu odredilo kaznu koja je u izvjesnom smislu bila još oštrija od one koju je tražio Nastavnički zbor, jer je rok izгона – premda označen kao „privremen“ – bio ustvari ostavljen otvoren i ponovni je primitak u školu bio uvjetovan dokazom da sam se „vidno popravio“ (bez indikacije što je trebalo važiti kao dokaz, i koja instancija je trebala izvršiti verifikaciju).

E. P.